

[Strona Główna](#) > ... > [Prawodawstwo I Orzecznictwo](#) > [Ustawodawstwo Krajowe](#) > [Bułgaria](#)

Ustawodawstwo krajowe

Autor treści:

Bułgaria

Bułgaria

Na tej stronie przedstawiono informacje na temat systemu prawnego w Bułgarii oraz zarys prawa bułgarskiego.

Źródła prawa

Krajowe źródła prawa

Źródła prawa obejmują:

- [konstytucję Republiki Bułgarii](#) (ogłoszoną w dzienniku urzędowym (Darzhaven vestnik/Държавен вестник – ДВ) nr 56 z dnia 13 lipca 1991 r., z późniejszymi zmianami: ДВ nr 85 z dnia 26 września 2003 r., ДВ nr 18 z dnia 25 lutego 2005 r., ДВ nr 27 z dnia 31 marca 2006 r., ДВ nr 78 z dnia 26 września 2006 r. – orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego nr 7/2006, ДВ nr 12 z dnia 6 lutego 2007 r., ДВ nr 100 z dnia 18 grudnia 2015 r. [DB1]);
- ustawodawstwo pierwotne oraz
- ustawodawstwo wtórne.

Orzecznictwo nie stanowi formalnego źródła prawa, ale jest wiążące dla organów ścigania.

Europejskie i międzynarodowe źródła prawa

Do pisanych instrumentów prawnych zalicza się: konstytucję Republiki Bułgarii, umowy międzynarodowe, ustawy oraz akty prawa wtórnego (dekrety, zarządzenia, rozporządzenia, wytyczne i polecenia).

Nadrzędnym aktem prawnym jest konstytucja Republiki Bułgarii (Konstitutsiata na Republika Balgaria/Конституцията на Република България). Określa ona sposób organizacji, zasady funkcjonowania, uprawnienia i obowiązki instytucji państwowych, a także prawa i obowiązki obywateli.

Ustawa (*zakon/Закон*) jest aktem normatywnym regulującym – *ab initio* lub na podstawie konstytucji – stosunki społeczne, które należy uregulować w sposób trwały, uchwalanym, w zależności od przedmiotu ustawy lub osób, których ustawa dotyczy, przez co najmniej jeden organ ustawodawczy lub jego departamenty.

Wszystkie akty ustawodawcze podlegają promulgacji i wchodzą w życie po upływie trzech dni od daty ich ogłoszenia, chyba że w treści samych tych aktów przewidziano inny termin.

Rada Ministrów wydaje dekret (*postanovlenie/постановление*), aby przyjąć rozporządzenie, zarządzenie lub wytyczne oraz aby uregulować – zgodnie z przepisami ustaw – stosunki społeczne nieuregulowane w tych przepisach w ramach swoich kompetencji wykonawczych i administracyjnych.

Rozporządzenie (*pravilnik/Правилник*) to akt normatywny przyjmowany w celu wykonania ustawy w całości. Dotyczy ono sposobu organizacji organów państwowych i samorządowych lub porządku wewnętrznego prowadzonych przez nie działań.

Zarządzenie (*naredba/Наредба*) jest aktem normatywnym wydawanym w celu wykonania niektórych przepisów lub innych części nadrzędnego aktu normatywnego.

Wytyczne (*instruktsia/Инструкция*) są aktem normatywnym, w którym organ wyższego szczebla wydaje podlegającym mu organom instrukcje dotyczące wdrażania aktu normatywnego, który organ ten wydał lub ma obowiązek wdrożyć.

Istotne są również inne, niepisane źródła prawa, takie jak prawo zwyczajowe oraz ogólne zasady prawa.

Za dodatkowe źródło prawa można uznać wykładnię prawa dokonywaną przez sądy najwyższe.

Trybunał Konstytucyjny (*Konstitutsionen sad/Конституционен съд*) wydaje orzeczenia, uchwały i zarządzenia. Trybunał rozstrzyga co do istoty sprawy w drodze orzeczenia.

Orzeczenia Trybunału ogłaszane są w dzienniku urzędowym w terminie 15 dni od daty ich wydania i wchodzi w życie po upływie trzech dni od daty ogłoszenia.

Hierarchia norm prawnych

Nadrzędnym aktem prawnym jest konstytucja Republiki Bułgarii. W konstytucji nie wysłowiono w sposób wyraźny zasady wyższości prawa Unii, ale uznaje się, że jest ono nadrzędne w stosunku do prawa krajowego.

Zgodnie z art. 5 ust. 4 konstytucji umowy międzynarodowe, które ratyfikowano zgodnie z procedurą konstytucyjną, a następnie ogłoszono, i które weszły w życie w Bułgarii, stają się częścią krajowego porządku prawnego. Umowy te są nadrzędne względem wszelkich sprzecznych z nimi przepisów prawa krajowego.

Kolejną pozycję w hierarchii źródeł prawa zajmują ustawy. Organy wykonawcze wydają akty prawa wtórnego, m.in. dekrety, zarządzenia, decyzje, rozporządzenia, wytyczne i polecenia.

Struktura instytucjonalna

Instytucje odpowiedzialne za stanowienie prawa

Zgromadzenie Narodowe (*Narodno sabranie/Народно събрание*) sprawuje władzę ustawodawczą. Może ono uchylać, nowelizować, uzupełniać i uchylać ustawy.

Na podstawie ustaw oraz w celu ich wykonania **Rada Ministrów** (*Ministerski savet/Министерски съвет*) przyjmuje dekrety, polecenia i decyzje. W drodze dekretów Rada Ministrów przyjmuje również rozporządzenia i zarządzenia.

Ministrowie wydają rozporządzenia, zarządzenia, wytyczne i polecenia.

Rada Ministrów zawiera umowy międzynarodowe, jeżeli jest do tego upoważniona na mocy przepisów. Zgromadzenie Narodowe ratyfikuje (lub odrzuca) umowy międzynarodowe, które:

- mają charakter polityczny lub wojskowy;
- dotyczą udziału Republiki Bułgarii w organizacjach międzynarodowych;
- przewidują zmianę granic Republiki Bułgarii;
- nakładają obowiązki finansowe na Skarb Państwa;
- przewidują udział państwa w międzynarodowych postępowaniach arbitrażowych lub sądowych;
- dotyczą podstawowych praw człowieka;
- dotyczą skutków stosowania prawa lub wymagają nowych przepisów umożliwiających egzekwowanie ich postanowień;
- wyraźnie wymagają ratyfikacji;
- przyznają Unii Europejskiej uprawnienia wynikające z konstytucji.

Proces legislacyjny

Uchwalenie konstytucji

Nową konstytucję uchwała Wielkie Zgromadzenie Narodowe (Veliko narodno sabranie/Велико народно събрание), w którego skład wchodzi 400 członków.

Zgromadzenie Narodowe może zmieniać dowolne przepisy konstytucji z wyjątkiem tych, które wchodzi w zakres kompetencji Wielkiego Zgromadzenia Narodowego. Zmiana konstytucji wymaga większości trzech czwartych głosów ogółu członków Zgromadzenia Narodowego w trzech głosowaniach odbywających się w trzech różnych dniach. Przewodniczący Wielkiego Zgromadzenia Narodowego podpisuje zmianę konstytucji i ogłasza ją w dzienniku urzędowym w terminie siedmiu dni od daty jej uchwalenia.

Inicjatywa ustawodawcza

Zgodnie z art. 87 konstytucji każdy członek Zgromadzenia Narodowego lub Rady Ministrów ma prawo wnieść projekt ustawy.

Zgromadzenie Narodowe przyjmuje projekt ustawy w dwóch czytaniach. W pierwszym czytaniu omawia się całość projektu. Członkowie Zgromadzenia mogą składać pisemne wnioski o zmianę projektu ustawy, który przyjęto w pierwszym czytaniu, w terminie określonym przez Zgromadzenie Narodowe. Zgromadzenie Narodowe szczegółowo omawia projekt ustawy i przyjmuje go w drugim czytaniu. Przyjęty projekt przekazuje się prezydentowi Republiki Bułgarii, który podpisuje dekret w sprawie ogłoszenia ustawy. Ustawę ogłasza się w dzienniku urzędowym. Ustawa wchodzi w życie po upływie trzech dni od daty jej ogłoszenia, chyba że w treści ustawy przewidziano inny termin.

Prawnicze bazy danych

Dziennik urzędowy (Darzhaven vestnik/Държавен вестник) jest dostępny nieodpłatnie na stronie internetowej [dziennika urzędowego](#). Wydanie internetowe zawiera projekty ustaw ogłoszone przez Zgromadzenie Narodowe, dekrety wydane przez Radę Ministrów, umowy międzynarodowe, inne akty prawne, a także ogłoszenia o zamówieniach publicznych i koncesjach itp.

Komercyjne prawnicze bazy danych, takie jak [Apis](#), [Ciela](#) oraz [Encyklopedia Prawnicza](#), oferują pełen zakres informacji prawnych, lecz są odpłatne.

■ Ostatnia aktualizacja: 08/05/2024

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.